

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Satoraljai-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Maczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona f. évre 5 kor.
negyedévre 250 kor.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim,
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Választás után.

— jun. 30.

A nagy érdeklődéssel várt
s minden oldalról figyelemmel
kísért képviselőválasztás folyó hó
28-án folyt le Olaszliszkán. Ered-
ménye az, hogy Nagy Barna ka-
pott 932, Béla Henrik 627 és
Henrik Béla 7 szavazatot. Vagyis
hogy Nagy Barna 298 szótöbbs-
séggel a kerület képviselőjévé
választatott.

Az eredmény nagy meglepe-
tést keltett minden vonalon. De
nem azért, hogy a központ aján-
lottjával szemben Nagy Barna
megválasztott, hanem azért,
hogy Nagy Barnával szemben
Béla Henrik ily nagyszámu sza-
vazatot nyert. Mert hiszen nyil-
vánvalóan tudta azt mindenki,
hogy a kerületben általános sze-
retetnek örvendő, itt élő s csa-
ládi és baráti kötelékek által
támogatott Nagy Barnával szem-
ben az itt teljesen idegen hirlap-
író, birjon bár a legkiválóbb
tulajdonokkal, amint hogy bir is,
— legyen bár az egész kormány
ajánlottja, amint hogy volt is:
jó lesz, ha a szavazatok egy ti-
zedrészét megtudja szerezni.

A győzelem tehát tényleg a
függetlenségi párt; de nem azért,
hogy ennek a pártnak elvei győz-
tek volna, miről itt szó sem le-
het, hanem azért, hogy a hely-

beli függetlenségi párt jelöltje
véletlenül Nagy Barna ur lett,
ki nem elveinek, hanem szemé-
lyes tulajdonainak s az alkalom-
szerűleg összegyűlt körülmények
érvényesülésének köszönheti man-
dátumát.

A győzelemnek tehát elvi
szempontból örülni semmi ok
sincs; gyakorlati szempontból pe-
dig csak sajnálni lehet.

Tekintve azokat az eszközö-
ket, melyek a győzelem elérésé-
nek érdekében érvényesültek és
érvényesítettek, valóban nincs
mivel dicsekedni.

Ezen eszközök közt első he-
lyen áll az a kvalifikálatlan hir-
lapi kirohanás, melylyel a főispánt
minden igaz ok nélkül megtá-
madták, ki mást és egyebet nem
tett, mint a mit a vezérek aján-
latára és parancsára megtennie
kötelességében állott. A táma-
dásul felhasznált szemenszedett
valótlanságok értéktelenségé-
ről mindenki meg van győződve
s ezen hirlapi támadások ellen
találkozóan idézzük és alkalmazzuk
itt a függetlenségi párti „Magyar-
ország” következő észrevételeit:

„... Szenvedni, gyaláztatni,
rágalmaztatni ettől a zurnaliszti-
kától bizonyára nem volt szégyen
eddig sem. Hiszen a tényeket el-
hazudni és elferdíteni mindennapi
mesterségéhez tartozott. A magyar
közönség azon része, melyet ez a

sajtó inficiált, sohasem tudta, hogy
a dolgokkal hányadán van. Hazug
pletyka, soha meg nem történt rá-
fogás feltalálása mindennapi mes-
terségéhez tartozott. Ez a szenzá-
ció, a nagyobb, a még nagyobb, a
legnagyobb szenzáció hajszolása.
Soha meg nem történt, soha nem
látott dolgok hiteles leírása!”

Nem kevésbé áll ez a szinte
minden alap nélkül meghureolt
állami főtisztviselők: a kir. pénzü-
gyigazgató és kir. tanfelügyelő
urak iránt. Mindezek régi dalok
régii gyűlölségről.

A felhasznált eszközök közül
kimagaslak dr. Buza Barna kép-
viselő urnak viselkedése, ki uj-
helyi mandátumát részben az
Andrássy grófoknak, az alkot-
mánypárt támogatásának, — a
paktumnak, az általa annyiszor
s oly durván megtámadott „ke-
vésbé népszerű főispán” támo-
gatásának köszönheti, ki ellen-
jelöltnek ellenében való felállítá-
sát Buza ur kijelöltetése alkalmá-
val ezer ember előtt tett azon
kijelentésével akadályozta meg,
hogy a vezérek által megkötött
egyezséget be nem tartani csak-
nem egyenlő a hazaárulás büné-
vel, pedig Buza képviselő ur
ellen saját tolsvai pátriótái is
nem megvetendő segítséget aján-
lottak fel. S annak a főispánnak
ez esetben is igazsága volt; mert

Ezek mind elemi dolgok, melye-
ket csak azért említek, hogy meg-
érthetővé tegyem a kassai szél elne-
vezését.

Ebben a körforgásban kettőt kell
szem előtt tartanunk, mit a laikus
rendesen szem elől téveszt: 1. hogy
az a szél nem egy völgyben szorul
s nem délköri irányban fúj északra
délre, hanem széles pásztaban ke-
ring és utközben változtatja irányát,
2. hogy specialiter a kassai szél le-
csapó szél (Fall-Wind) akár a Föhn,
a Kossova vagy a Nemere. Aki bi-
rálatot mond, annak tisztában kell
lennie ez alapfogalmakkal, különben
sohasem értjük meg egymást.

Amint tehát a minimum körül
mozgásba jön a légtömeg, a Kárpá-
tokat találja útjában. Azoknak ger-
incére föl kell kapaszkodnia, miként
egy megdagadt folyó a töltések ko-
ronájára. Kapaszkodása közben még
inkább lehül s minthogy a Kárpátok
magyarországi fele az egész íven be-
lül meredekebb az északi lejtőjénél
— a Kárpátok gerincére felemelke-
dett szél nálunk annál hirtelenebbül
csap le, mennél nagyobb a gradiense
azaz, mondjuk az Ujhely fölötti le-
vegő s Szerbia meg Délmagyarország
felett elterülő légrétegek tömege és
sulya közötti különbség és annál
erősebben fúj, mennél sűrűbben ke-
ringenek egymás mellett a különböző

Buza ur a fegyverbarátság egész
ideje alatt tényleg kifogástalanul
viselkedett s szenvedélye csak
most ragadta el.

Avagy méltó fegyver volt-e
ő hozzá, hogy mint választási al-
elnök nappalokat és éjjeleket át
dobzódott és erőszakoskodott a
kerületben kedves képviselőtársa
a szónoklás és csókolódzás nagy-
mestere Fried Lajos képviselő ur
társaságában, ölelgetve, csókol-
gatva a polgártársakat s polgár-
társnóket, részeseivé téve őket
minden kigondolható jóknak, ter-
mészetesen a paradicsomban!

De érdemes megemlékezni
Petsár Gyula tisztelendő urról is,
ki Erdőbényén egész éjjelen hir-
dette az ígét házról-házra. Azon-
ban mindezen nagyon tisztelt urak
valósággal elvi állásponton voltak
és vannak s így eljárásuk elvi
szempontból általunk sem kifogá-
soltatik; csakis annyiból érdekel-
tük, hogy aki maga bort ivott,
ne prédikáljon vizet.

De ott láttuk még főképen
érvényesülni a használt eszközök
közt (leszámitva a tolsvai utcai
támadást, a bényei házmegroha-
nást stb. az ily uton előidézett
nagyfokú terrorizmust) karöltve
korteskedni a haladóparti Kun
Dániel urat; a keserűség bosz-
szuját szomjazó Ballagi Gézát,
bukott pártjának haladóparti színű
hiveivel, az ősmameluk kir. ta-

sulyu rétegek. Például, ha Temes-
vár felett volna 760 milim. légnyo-
más és Przemisl felett 780 mm.
— akkor igen közel esnének egy-
máshoz a 760, 761, 762 stb. 780
mm.-es sulyu izobarok, annál na-
gyobb erővel zudul le tehát a he-
gyekről az északi szél.

Maradjunk e felvett esetről és
nézzük meg a térképet. Mivel a szél
nem vonalban, hanem pásztaban,
mintegy széles folyó ömlik és hullám-
zik a kis légnomásu helyekre — a
galíciai szél éppen a Visztula, Szan,
Oszla s nálunk a Laborez, Ondava,
Hernád, Tareza völgyei felett talál a
nyugati és keleti Kárpátok között oly
rést, hol nincsenek útjában ezer me-
teres hegygerincek.

Ezt a rést, helyesebben kapu
vagy hegy közt, melyen a zempléni
szigettségesség beszakadt és melyből a
geológiai szakadéknak, vagy horpa-
déknak nevezik, a minő például a
Temes-Cserna völgyek szakadéka is.
Ez nem vonal, csak a térképen, a va-
lóságban nagy *plasztikai* horpadás,
melynek kassai vagy hernádmenti
nevet adtak, de amelynek rendsze-
réhez a Hernádon kívül valamennyi
észak-zempléni (még az Ung folyó
völgye is) völgy tartozik. Aki Ma-
gyarország területét ily nagy szabásu
vonásokban nem bírja felfogni, an-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

A kassai szél.

A „Zemplén” számára írta: Dr. Czirbusz Géza.

A Hegyaljának klímájában, idő-
járásának viszonyaiban nevezetes sze-
repe van a kassai szélnek. Nemén fő-
döntem fel ezt a tételt, minden fel-
vidéki ember tudja, ismeri a szelet és
következményeit; de az elnevezést én
hoztam divatba vagy ha úgy tetszik,
rátereltem a meteorológusok figyelmét,
amint ezt többi között *Cholnoky Jenő*
dr. „A levegő fizikai földrajza”
1903. 153. lap — igazolja.

Hogy miért neveztem el, kassai-
nak nem pedig ronyvai, ondovai vagy
plane laborezavölgyi szélnek — ezt
meg kell okolnom Zemplén megye
hirlapjában, mert *illetékesen* zemp-
léniek szólhatnak hozzá a kérdés-
hez. Teljesen mellékes, mit mond Dr.
Czirbusz, de jól figyelte-e meg amit
megfigyelt, az fontos, valamint az is,
mit figyeltek meg mások, kik e vi-
déken évtizedeken át laktak és hoz-
zájárulnak-e az én magyarázatomhoz,
vagy nem? Engem az efféle actualis
kérdések mindig izgatnak s ha eset-
leg nincs is igazam, okulok mások
tapasztalatain.

Kassai szélnek nevezem az észak-

ról, északnyugtról vagy északkeletről
jövő szelet, melynek a Kárpátokon át
kell kelnie, hogy a kis légnomással
bíró vidékre eljuthasson. Itt magyará-
zatokba kellene bocsátkoznom, amit
politikai lap tárcája meg nem tűr.
Elég legyen annyit a megértésre, hogy
ma a szél viszonyokat nem a meleg-
nek eloszlásából, hanem Buys Ballot
óta a levegő rétegek sulyviszonyaiból
magyarázzák.

Mihelyt tehát a Földközi tenger
mellékén vagy Déli Oroszországban,
de különösen a Balkán Fekete és Ad-
ria felett minimum vagyis kis légnyo-
mással bíró centrum képződik, az ma-
gához szívja a környezet nehezebb
levegőjét, mely jobb kézzől balfelé
vagyis keletről nyugat felé körfor-
gásnak indul E keringése közben az
északi féltekén a föld forgása miatt
kissé eltérítettik irányából. Az északi
szélből így északkeleti, a déliből dél-
nyugati szél lesz.

Minket csak az északi érdekel,
mert ha Alföldünk valamely minimum
körül keringő szeleknek területébe jut,
az északi tájak: Galícia, Oroszország
sulyosabb levegője körforgásában a
minimum felé törekszik és mint északi,
északkeleti vagy északnyugati szél
csap le vidékünkre aszerint amint
Magyarországhoz közelebb vagy tá-
volabb, délkeleten, délen vagy dél-
nyugaton van-e a minimum.

MIM

A LEGBIZTOSABB POLOSKAIRTÓ

Kapható: *Hrabéczy Kálmán* drogériájában Satoraljaihely.

nácso Szinyey Gerzsont. A kir. bírósági diszes állásban lévő Hammersbergeket, dühöknek teljes kitöltésével, láttuk a kortes jegyző és körjegyző urakat, láttuk a sértődött nagyuri hiúságot, a ki nem elégitett egyéni érdekek alattomos nyilvánulását, láttuk felvonulni a pataki iskola tanulásának egész seregét, szövetségében a száz meg száz számra kivonultatott ujhelyi és vidéki iparosoknak s iparossegdeknek, kikkel tábor szállottak minden községben, végre és különösen láttuk a társadalom azon gyönyörű alakjait, akik az egész nemzeti küzdelem alatt kárörvendő settenkedéssel a háttérben maradtak, minden erkölcsi és anyagi támogatást megtagadtak, most pedig a legnagyobb függetlenségi hazafiság kertjében tulipánként kivirultak.

Mi mindenesetre gratulálunk e szép társaságnak, csak levonjuk belőle azon következtetést, hogy ha győzelem volt, amint-hogy tényleg volt, ez nem a függetlenségi pártnak, hanem a mindenki által szeretett Nagy Barna személyének a győzelme volt, az egészben csak azt lehet sajnálni, hogy ütköző pontul éppen az ő személye került felszínre, kinek a lefolyt nemzeti küzdelemben való értékes tevékenységét, áldozatkészségét s a „kevésbé népszerű“ sárai Ballagi Géza ellen folytatott választási küzdelemben kifejtett fegyverbarátságát mindnyájan tisztelettel jegyeztük fel. De így változnak a körülmények. Dr. Buza és dr. Fried képviselő urak a híres pataki bíró Molnár Jánossal ezelőtt néhány héttel még mint fegyverbarátok egy són, egy kenyeren voltak, együtt szónokoltak, buzdítva egyetértésre és kitartásra; junius 28-án pedig a többszörös

nak persze hiába mondom, hogy a kassai szél nem a sinek mellett vagy a Hernád völgyén zudul le északról dél felé, az Alföldre, hanem a kassai horpadékot használja fel erre. A közbeeső hegyvonalak nem hátráltatják ezt a szelet, legfeljebb medrekbe terelik, megosztják mert ugyan egy irányban húzódnak. Így érthető, hogy a kassai szél Miskolcra is érzik, hogyne, hiszen éppen ez esik utvonalaiba, ha lehetne egyáltalán vonalról beszélni. Sőt azt hiszem, hogy az Eperjes-tokaji hegység és a Vihorlát még erősítik a völgyi szelet, mert összehozzák a trachit-hegyek közé, akár a Vihorlát-Hegyalja, akár a Hegyalja-Bükk hegység közeit és völgyeit nézzük. Ezt onnan gondolom, hogy valahányszor heves északi szél fúj, mind lefújja a havat a hegyekről, p. u. mult télen, s hogy a völgyekben hűsebb és erősebb a szél, mint a völgyek száján.

De mit ér ez a theorizálás helyi tudományosan felhasználható argumentumok nélkül! Ha megfigyelő állomás volna Ujhelyen, nemcsak a szél eredetét, de helyi (hegyek miatti) módosulásait is lehetne kimagyarázni. Így csak a kassai szél elnevezésének mondtam el az okát, mert ondavai, ronyvai és laborci szélnek akarják elnevezni, ami névnek rossz, magyarizálnak meg semmi.

renegát sárai hőst dr. Ballagi Gézát a választási urnánál tömjénező éljenzéssel magasztalják.

Nézzük már most a dolgoknak magasabb politikai és erkölcsi oldalát.

Kit győztek le Buza urék? Béla Henriket a neves budapesti ujságíró, ki az ellenállás idején a vezérek oldala mellett élévülhetetlen érdemeket szerzett, noha érdemeinek és nagy munkásságának híre Olaszliszkáig nem hatott is el; kit éppen ezen kiemelkedő tulajdonságánál fogva ajánlottak a vezérek? Gróf Andrássy és Kossuth Ferencz.

Avagy a főispánt győzték-e le? Hiszen ennek mégis csak azt kellett teljesíteni, ami a vezéreknek, a koalíció kormányának ajánlata, akarata volt, tehát sem Béla Henriket, sem a főispánt nem győzhették le, hanem igenis legyőzték vezéreiknek akaratait és kimutatták azt, hogy velük, mint fegyelmet nem ismerő iskolázhatatlan elemekkel nagy célokat elérni nem lehet s irányukban csakugyan itt a legutolsó ideje a vaskezü parlamenti és párt vezetés érvényesítésének.

Ne beszéljenek itt semmit a jelölt erőszakolásáról, efféle minden komolyságot nélkülöző dolgokról, mert eltekintve attól, hogy a nevesebb megyebeli férfiak az alkotmánypárti jelöltség elfogadására felkérve lettek, de más nagynevű hazafiak is fel lettek szólítva, Béla Henrik különben is megérdemelt jelöltetése csak azután következett be, hogy a felszólítások sikertelenek maradtak.

Máskülönben annak lenne értelme, hogy az alkotmánypártiak zugolódtak volna a jelölt oktrojálása ellen, de ha a paktum törvény volt, amit egy Andrássy Gyula gróf és egy Kossuth Ferenc 1906. junius 22-én kelt aláírásának még a Felsőmagyarországi Hírlap tekintélye ellen is elhinni kell, a függetlenségi párt tagjainak az ajánlott alkotmánypárti jelölt személye ellen lojálisan kifogást tenni nem lehetett.

A vezérek a legnagyobb politikai bölcseséggel állapították meg azt, hogy az általuk programmuként kitűzött cél eléréséig pártjaik közt minden ütköző pontot kiküszöböljenek, pártközi egyezségeként állították fel a kerületekbeni birtokállomány tiszteletbentartását, megkötvé és megszentelve a pártok közt a fegyverbarátságot.

Világos tehát, hogy a lizskai győzelemben a pártközi egyezés és a megszentelt fegyverbarátság lett areul ütve, a vicinális hazafi nagyságok saját kezükre dolgozó politikájá, helyesebben mesterkedése által. — A fegyverbarátok fegyverét dorongokban, közáporokban, házak megrohanásában zudítva a fegyvertársak fejére. A kivívott győzelemnek tehát sem erkölcsi sem politikai haszna nincs.

Erkölesi tekintetben csak sajnálni lehet a történeteket, melyek igazolták, hogy manapság az adott szó, a megkötött egyezés semmit sem ér!

Politikai tekintetben végzetes csapás kerülhet belőle az országra; hisz az egyezménynek, a fegyverbarátságnak ekként lett hűtlen megtörése lehetetlen, hogy károsan ne hasson vissza a pártok közti politikai életre, mert hisz a lizskai felkorbácsolt hullámok veresei tovább is elhatolnak, nyaldosva és bomlasztva az egyetértés — úgy látszik nagyon laza anyagból álló sáncait; előmozdítva a lebetőségét annak, hogy a megosztott nemzetet ismét diadalt üljön a törvénytelen és az erőszak. Szóval a régi magyar betegség kezdi mutatni jeleit.

A függetlenségi urak egyrészenek az fáj, hogy dacára többségüknek, mely szerint a vezetés és a hatalom kezelése őket illetné meg, mégis azt kell látniok, hogy a hatalom a többi pártokkal meg van osztva. Ezt kívánják éreztetni itthon Zemplén vármegyében is.

Azonban ebben sincs igazságuk, mert hisz nyilvánvaló, hogy a lefolyt orsz. gyűlési választás alkalmából a függetlenségi képviselők megválasztása is ország-szerte a koalíció jegyében történt; azaz: a vezérek által megállapított cél elérésére a vezetés, illetve a hatalomkezelés pártközi egyezés szerinti megosztása, figyelemmel a magasabb politikai tekintetekre s a fenálló 67-iki törvény által parancsolt helyzetre.

Amíg tehát a kitűzött cél elérve nincs, az egyezménytől eltekintve a hazafiság parancsolja, hogy tőrjék a helyzetet, s a cél elérésekor szabad lesz a tér s Isten engedje, hogy érvényesíthessék függetlenségi politikájukat, mi a 67-es alapon állók bizonyára nem fogunk azért haragudni, de míg azt alkotmányos uton ki nem vívták és nem biztosították, nincs jogosultságuk arra, hogy ismét kockáztassák a csak imént megmentett alkotmányosságot.

De van még itt egy nagy erkölcsi momentum; mindenki tudja, hogy a lefolyt küzdelemnek s az ez által eddig elért egyetlen eredménynek, hogy a jogfolytonosság helyreállításával az alkotmány megmentve lett, a nélkül, hogy a többi vezéreknek levonni akar-nánk, az oroszlanrésze Andrássy Gyula gróftól illeti meg, de különösen a zemplénvármegyei ellenállás az ő nevéhez fűződik, mert ennek ugy erkölcsi, mint anyagi lehetőségét ő alapította meg.

Köztudomásu az is, hogy milyen áldozatot hozott gróf Andrássy Gyula az által, hogy szikla szilárd elveinek és erős akaratának leküzdésével a kibontakozás lehetősége érdeké-

ben a kormányban miniszterséget vállalt.

Hát mindentől eltekintve és feltéve, hogy ennek a kimagaslott nagy hazafinak, az ország és e vármegye legelső emberének talán ötletszerű akarata lett volna is kifejezve a mindenképen kiváló és érdemes Béla Henrik ujságíró megválasztásában: szabad volt-e Zemplén vármegyében habár az olaszliszkai kerületben is s ha bár a lojalitásokat irányában annyira tüntetett Buza Barna képviselő urnak és társainak a kijelentett ajánlat és akarat ellen sikra szállani? Szabadnak szabad volt, de nem volt sem illő, sem lojális és legkevésbé volt politikus.

„Nunc seges est, ubi Troja fuit.“ Dr. Buza Barna ur s a többi, szerénységünkkel együtt apró hazafiak emléke felett már régen elhalad az idő, mikor még Andrássy Gyula gróf nevét a nemzet történelmének lapjai örökítik meg s ideig óráig annyi emlékü maradt fenn, hogy ime az ur 1906-ik évében akadtak Zemplén vármegyében olyanok, akik a hazának és különösen vármegyéjüknek kiemelkedő díszét és virágát, az országnak és nemzetnek kimagasló vezérét féktelen szenvedélyükben nem bírták megbeesülni.

Részünkről kijelentjük, hogy a lizskai választás ügyére vonatkozólag ezen cikkünkkel lapunk hasábjait lezárni kívánjuk. Nem hisszük, hogy azokat, akik netalán a vármegye politikai életében a viszály magvát elvetni óhajtanák, reményükben ne csalódnának. Sokkal inkább tiszteljük Zemplénvármegye nagyközönségének hazafiúi érzelmeit, minthogy azok ily célszavakat befogadni képesek lennének.

Nekünk minden törekvésünk az lesz, hogy a megkezdett széthuzást a nemzet javát célzó törekvések tárgyilagoss, nyugodt haugu bírálása és kezelése váltsa fel és különösen zászlónkra irjuk jövőre is az igazságot s a tények ferdtetését és a meg nem történt dolgok hamis közzétételét mindig kerülni fogjuk.

Egyesült erővel, egyetértésben kívánunk továbbra is működni azon az uton, amelyről most sem kellett volna letérni.

A jogok és kötelezettségek lojális betartása lesz jövőre is jelszavunk, melyen haladni fogunk és szerény tehetségünket érvényesíteni kívánjuk.

— a.

— jun 30.

Nyilatkozat. Beregszászy István kir. tanfelügyelő ur az alábbi nyilatkozat közzétételére kérte fel lapunkat:

Tekintetes szerkesztő ur!

A Felsőmagyarországi Hírlap f. évi jun. 27-én megjelent 50. számában azt írja, hogy én az olaszliszkai kerületben kortes uton jártam s Béla Henrik alkotmánypárt

MIT IGYUNK?

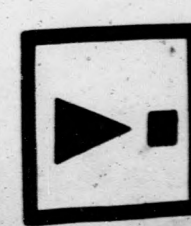
hő, egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas ásványv, erre a legbiztosabb óvszer. **A mohai Ágnes-forrás**, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légső- és húgyzservi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségekkel is, mint yphus, cholera, megkíméltek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másféltiteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szervezték, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzete ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangu vendéglőben.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

torrást, ha gyomor-, bél- és légsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Főraktár: SPINDLER KÁROLY urnál SÁTORALJAUJHELYEN.

jelölt érdekében agítáltam. E hisztesztelés akkora hazugság, melyhez hasonló hamarosan nem látott még nyomdafestéket. Annak kijelentésével, hogy a közlemény íróját, vagy aki ide vonatkozólag felőlem ilyenféle információkat adott, — mindaddig mig állítását konkrét adatokkal bizonyítani nem fogja, silány gazembernek és hitvány rágalmozónak s így erkölcsi halottnak tekintem, — kérem b. lapjában jelen soraim lekölésését. Sátoraljaujhely, 1906. június 28.

Beregszászy István,
kir. tanfelügyelő.

A töketerebesi választó kerület polgársága folyó hó 28-án gróf Eszterházy Móricot — alkotmánypárti programmal egyhangulag — orsz. gyűlési képviselővé választotta. A mandátumot dr. Csöke választási elnök szép beszéd kíséretében adta át megválasztottnak, ki magas, természetesen szónoki tehetségre valló beszédben hálásként köszönte a lelkes megválasztatást. Ezután a Nagyszállóban nagy szabású villásreggeli volt amelyen igen szép toasztok hangzóttak el; beszéltek Hiszem Kálmán apát, gróf Eszterházy képviselő, dr. Schütz sókúti kanonok, Cseley Lajos birtokos, Fedák szécskereszturi lelkész, Inhatkó Emil gk. esperes, Karczub, Polyánszky Gyula, Iványi B. Károly, Spiri Elek lelkészek és dr. Kail kir. járásbíró. A választási actus példás rendben folyt le.

Antialkoholizmus.

Utóhangok dr. Szmrecsányi Béla ur cikk-sorozatához. — jun. 29.

Nagyon értékes munkát végzett dr. Szmrecsányi Béla, midőn Antialkoholizmus című dolgozatát cikksorozatban hirlapi uton is lehető széles körben iparkodott ismertetni.

Első betűjétől befejezéseig feszült figyelemmel olvastuk a dolgozatot. Mert jól tudjuk, hogy a filantropia s a népmentés érdekében nyomdafestéket látott közlemények nem mindenkor találják a szív mélyén forrásukat, de sokszor a nemes irányzattal egészen ellentétes áramlat is hozza azokat létre; vagy világosabban szólva: mert már az igaz embernek is nehezen lehet hinni a mai korrumpált korszakban, — tehát éppen ezért mintegy kötelességüknek véltük alaposan megfigyelni, tüzetesen taglalni a szesz e nagy ellensége által elmondottakat, hogy azután véleményünk tudjunk alkotni magunknak arról: kinek van ma igaza.

A népeletet, a falusi viszonyokat éppen úgy ismerjük mint Szmrecsányi ur. De ismerjük a városi életet s a városi alsóbb néposztály gondolkodását, megélhetési módját, vágyait, reményeit is.

Azért mondhatjuk, hogy nem irt jobban, nem irt igazabban senki az alkoholizmus kérdésében mint dr. Szmrecsányi. Mert munkájának értékességét kellően csak az tudja honorálni, aki átérzi azt, ami az író nemis intenciójában vezetett.

De nagy értékű dr. Szmrecsányi műve mint a tudományos irodalom terméke is. Az antialkoholizmust eddig ily terjedelmesen, ily alapos tudással szakírók, nagy tekintélyek műveinek s főként a világstatisztika idevonatkozó adatainak bő felsorolásával senki sem protegálta — az alkohol által

okozott veszedelmeket intenzívebben nem tárta fel — a követendő utat e veszedelmek elhárítására praktikusabban senki nem jelölte meg jobban.

Egyetlen nagy mű jelent meg hazánkban eddig, mely a dr. Szmrecsányi dolgozatát megközelíti. Egy bácsmegyei tisztí orvosé.

Számos külföldi tudományos egyesület elragadtatással nyilatkozott a jeles munkáról. Írójának ezeket jövedelmezett, nevét világhírré emelte. A Szmrecsányi dolgozata értékesebb ennél a műnél. Mert tudományos alaposágán és a lecfölhálán statisztikai adatok érvein kívül a legjobb érvekkel, a gyakorlati életből merített tapasztalatok szűrőjén át megtisztult jó tanácsok és utmutatások egész választékával ad módot mindenkinek arra, hogy úgy az alkohól okozta veszedelmeket belássa, mint azok ellen hathatós védelmet fejthessen ki.

Örömmel vettük tudomásul, hogy a jeles közigazdasági írónak e műve külön lenyomatban is megjelent és az annak eladási árából befolyó jövedelmet az alkohól ellenes központi szövetség rendelkezésére bocsátja, hogy a nemes ügy bajnokainak anyagi segítséget is nyújtson.

Nagyon dícséretre méltó, nagyon nemes törekvés. De dr. Szmrecsányi ur figyelmét ez uttal még valamire felhívjuk.

Azt a célt melyet ő maga elé tűzött, azon az uton, hogy munkáját elárúsításra bocsátva, mondjuk pár száz korona jövedelmet az antialkoholista egyesületnek rendelkezésére bocsáthat, nem fogja úgy elérni, mintha kiváló dolgozatát ingyen adja azoknak a papoknak és néptanítóknak a k-zébe, kiket ő legelső sorban álló harcosokként ismer a félelmetes ellenség elleni küzdelemben.

Ezeknek adja át Szmrecsányi ur kiváló munkáját.

Ezeken hűséges segítő társakat fog találni, akiknek erkölcsi munkássága sokkal nagyobb értékű táplálékot nyerend az ő könyvéből, mint az alkohóellenes egyesület a talán évek mulva befolyó koronák vagy fillérek-ből.

Sokan vagyunk akik együtt ér-zünk, kell hogy egymást megtaláljuk. Dr. Szmrecsányi megörökítette nevét művében s mi segítünk neki, hogy művét ne csak papíron, de az életben is becsesnek láthassa.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(A megyei pénztárak. A kormány tudvalevőleg tervbe vette a vármegyei pénztárakról és számvevőségekről szóló 1902. évi III. t.-e. hatályon kívül való helyezését, miután a Széll Kálmán belügyministersége idején készült törvény nem hozta meg a várt eredményeket. A belügy-ministerium törvényelőkészítő osztálya még az ősz folyamán el fog készülni a revízióval, így tehát a megyei pénztárak és számvevőségeknek a megyék hatáskörébe való visszaállítására előreláthatólag már 1907. január 1-től kezdődőleg keresztül-vihető.

(Pályázat közgyámi állásra. A gálszécsi járás községeiből — Tökete-rebes kivételével — alakuló járási közgyámi állásra hirdet pályázatot a gálszécsi járás főszolgabírója. A közgyám javadalmazása összesen 1800 korona. Pályázati kérvények folyó évi július 5-éig nyújtandók be. A közgyámi állás betöltésénél legtöbb ki-látása van Székely Győző h. közgyámnak, ki eddigi munkássága által is méltán rászolgált az egyhangu megválasztásra.

(Vámszedési jog bérlet. Tokaj nagyközség előljárósága pályázatot hirdet az országos vásár vámszedési jogának folyó é. november 1-től szá-

mitandó hat egymásután következő évre leendő bérbeadására; a nyilvános árverés folyó évi július hó 23-án d. e. 11 órakor fog megtartatni.

HIREK.

— Péter és Pál. Péter és Pál apostoloknak, a katolikus egyház megalapítóinak emlékünnepe ülte tegnap a katolikus világ. Évfordulója ez a nap annak, hogy Néró vad örültségében Pétert, az egyház első helytartóját keresztre feszítette és Pált a „római polgárt“ lefejeztette. Péter a katolicizmus nagy szervező tehetsége, Pál pedig az egyházalapítás ragyogó munkása, a legfényesebb írói szellemek közül való. Munkájuk gyümölcse a katolikus egyház erőssége és emléknepünk két erős tehet-ségű, az emberek között kimagasló férfiúnak örök időkre való megbecsü-lése. Tegnap, az ünnep alkalmából a katolikus templomban ünnepi mise volt.

— Szerkesztőségünk. Roboz Hugó, fiatal zsrnalisza a mai nappal belső dolgozóit is minőségben belépett lapunk szerkesztőségébe.

— Érettségi junális. Az érettségi vizsgát követő hagyományos mulatság június hó 27-én zajlott le a Színház-kertben. A szokottnál többen érettségiztek az idén s talán ezért volt a mulatság is a szokottnál népesebb, nyilván azért, mert mindegyik matus legény vonz egy-két ábrán-dos szemű bakfist „az ő mulatsá-gukra.“ Az ujhelyi szép és kedves leánykákban egyébiránt igen nagy választék volt ezen a mulatságon és ez a kedvező körülmény erősen bele-játszott a junális nagy sikerébe. — Szinte tobzódott a jókedv, a matusok amolyan magukfajta piros, friss tüzzel ropták a táncokat szépséges táncosaik oldalán és az igazi poezis aranyos sugara ragyogta be a virág-illattól telített hullámzó sokaságot. Szupé alatt az egyik matus társai nevében szép szavakkal köszöntötte fel dr. Perényi Józsefet, az osztály-főnöküket, akit a megleghangu tósz-tól és az azt követő lelkesedésből itélve nagyon szeretnek a tanítvá-nyai. A beszédre ezután dr. Perényi válaszolt és pedig a szeretet oly me-leghangján, milyennel csak szülő be-szélhet gyermekekhez. Intelmeket, ta-nácsokat adott a távozó ifjúságnak jövendő magatartására nézve s külö-nösen buzdította magas röptű szép beszédében őket a magyar haza iránti hűségre és szeretetre. — Szupé után a párok megkezdték a táncot ott, ahol elhagyták és azontul abba se hagy-ták reggel négy óráig. A mulatság jövedelme a főgimnáziumi Erzsébet-alap pénztárát gyarapította.

— Tedeum. A kegyes rendiek vezetése alatt álló sátoraljaujhelyi rk. főgimnázium ifjúsága a tanári kar vezetése alatt június 29-én d. e. 9 órakor tartotta az 1905/6. tanévet bezáró hálaadó isteni tiszteletét a helyi plebánia templomban, minthogy a gimnázium temploma most reno-válás alatt áll. — Tedeum után az ifjúság a főgimnáziumi épület I. osz-tályának tantermébe vonult, hol záró-ünnepély s a bizonyítványok és érte-sítők kiosztása következett. — D. e. 11 óra tájt ifjaink neki indultak a vakációnak, két hónapra üresen hagy-va a tudomány csarnokait.

— Uj jogtudor. Berger József, dr. Székely Albert helybeli ügyvéd irodavezetője, e hó 23-án a kolozsvári egyetemen a jogtudományok dok-torává avatattott.

— Tíz éves találkozó. Junius 29-én az 1896. évben érettségi vizs-gát tett ifjak Sátoraljaujhelyben 10 éves találkozóra gyűltek össze. A la-punkban már leközölt programot

az emlékezés és a kegyelet ünnepi érzései közt tartották be. Reggel Te Deum-os misét hallgattak, majd megkoszorúzták Bauer Lenárd és Vaudruska Antal volt tanáraik sírját. A délelőtti folyamán a főgimnázium ta-nácstermében dr. Várkonyi Béla a tanári kar jelenlétében üdvözlő beszé-det mondott, mely telve volt a leg-szebb, legnemesebb érzések szülte gondolatokkal. A talpra esett beszéd-re a jelenlegi igazgató Hám József válaszolt kedves, meghatott és szív-hez szóló hangon. Déli egy órakor a találkozó a „Vadász kürt“ pavillon-jában remekül terített asztalhoz ül-tek, hol az első ünnepélyes pohár-köszöntőt Farkas Andor mondta a viziontlátás feletti öröm lelkes hang-ján. Ezután Spotkovszky Károly fő-gimn. tanár intézett a volt tanítvá-nyokhoz magvas, szép gondolatokkal telt beszédet, mire dr. Klein Károly és Majtényi Géza emelkedtek szó-lásra s az első Spotkovszky Károly-ra, utóbbi a találkozókra üritette po-harát. A fehér asztaltól táviratilag üdvözölték a találkozó dr. Ormány Miklós, Rádi József volt tanáraikat s megállapodtak abban, hogy 1911-ben ismét találkozni fognak. A bankett — Oláh Rudi szép muzsikája mellett — az esti órákban ért véget. A 10 éves találkozóon megjelentek: Altman Izidor adótiszt, dr. Bajusz Zoltán ár-vaszéki ülnök, Bencsik Béla szolgál-bíró, dr. Csizy Béla ügyvédjelölt, Densz Géza máv. hivatalnok, Farkas Andor kir. bírósági jegyző, dr. Gombos Gáspár ügyvéd, dr. Katoa La-jos bankhivatalnok, dr. Klein Károly ügyvéd, dr. Tóth Alajos ügyvéd és dr. Várkonyi Béla zongoraművész.

— Beiratások a főgimnáziumban. A helybeli főgimnáziumban a beira-tások július hó első négy napjának délelőttein (8 órától 12-ig) tartatnak meg. Az első osztályba iratkozók el-hozzák bizonyítványukat, keresztle-velüket és újraoltási bizonyítványai-kat. A beiratási díj 10 korona, mely alól felmentés nincsen. A beiratko-zók szülei kíséretében tartoznak megjelenni. A beiratkozás sorrendje a bedelus által kiadott számok szer-int tartatik meg.

— Sorozás a járásban. A sátor-aljaujhelyi sorozó járásban folyó hó 26-ától 28-áig tartott a sorozás, me-lyen polgári részről előnként Dókus Gyula alispán szerepelt, katonai rész-ről pedig Lileskő alezredes volt az elnök. A honvédség részéről Pylér őrnagy volt jelen a sorozáson. A há-rom napon át tartott sorozáson ka-tonai szolgálatra alkalmasnak talál-tak 62 hadkötelest, akik közül 11-et a póttartalékba helyeztek, 2 pedig önkéntes. A jelentkezésre kötelezet-tek közül csaknem a fele hiányzott. A sorozó bizottság innen Királyhel-mecze távozott, ahol a bodrogközi járás hadkötelesei fognak sor alá állani.

— A colosseum cirkusz már csak 2 napig marad városunkban; a tár-sulat igazgatója 3 előadásra szerző-dtette a leghíresebb imitator és alakító művészt Vidor Jancsit, ki rendkívüli ügyes mutatványaival fogja élénkí-teni a különben is magas színvona-lon álló cirkuszi előadásokat. Holnap, vasárnap a társulat két előadást tart é. p. délután fél négy és este fél kilenc órakor. Innen hétfőn Kassára utazik s ottan fog előadásokat rendezni.

— A ki ingyen utazik. Fati József helybeli lakos folyó hó 28-án Szabolcs felől vasuton jött Ujhely felé vasuti jegye csak Sárospatakig szólt, de mivel onnan nem volt haj-landó begyalogolni, tovább is a vo-naton maradt, a mely behozta a kívánt helyre, Ujhelybe. Utközben azonban a kalauz némi kifogást emélt az ingyen utazás ellen és mert Fati a vasuti jegyet előmutatni nem tudta, az ingyen utast az állomási főnök

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

elé állította, aki a különben beszélt állapotban lévő Fátit a rendőrséghez továbbította. Itt megfelelő büntetés után szabadon bocsátották.

— **Országos vásár.** A legközelebbi országos vásár folyó évi július hó 2-án fog Sátoraljaujhelyben megtartatni, mely alkalommal a száj- és körömfájás miatt csupán a lóvásárt tartják meg.

— **Kapuzárás.** A tegnapi nappal bezárultak a tanintézetek kapui. A növendéksereg bizonyítványokkal, értesítőikkel felszerelve, vidám zajjal hagyta maga mögött a 10 hónapon át látogatott tantermet. Vannak ugyan, kik pityeregve és szeptegve állítanak be szülőik elé a nyert bizonyítvánnyal s ezeknek nem hoz a vakáció különös örömeiket, mert rendszerint már a bevezetés néhány üteg kíséretében történik. De hát ilyen az élet. Dolgozni kell mindenkinek. Aki ifjúsága napjaiban hadilábon áll a könyvekkel, vénségére vallja kárát. János már nem fog tudni ha Jancsi nem tanult. Az utcák képe is átalakul e 2 hónapra, a vidám gyermek-sereg, a sürgő-forgó ifjúság hiánya szinte unalmas formát ad a városnak.

— **Villany színház.** Mai Henrik tudományos villanyszínházában még két estén tart városunkba előadást, július 2-án pedig innen Eperjesre távozik.

— **Elmaradt alapítke felemelés.** A Hegyalja-Mádi Takarékpénztár tudatja a nagyközönséggel, hogy a május hónap kibocsátott körlevelében tervezett alapítke felemelést bizonytalan időre elhalasztotta.

— **Milyen lesz a nyár?** Meteor a szegedi időjós lapjának legújabb száma rossz hírt hozott. Legalább azokra nézve, a kik június végén vagy július elején akarnak fürdőbe vagy nyaralóhelyre menni. Különösen azokat sujtathja le, akik a magasabb hegyek környékére óhajtanak a júliusi meleg elől menekülni. Mert hát a meteor kerekén kijelenti, hogy június és július nagy része mindenre alkalmasabb lesz, mint a fürdőzésre. Az az időjárás, a mely mostanában uralkodik, állandóan tartani fogja magát, vagy legalább is július 21-ig lényeges változást nem mutat. Július 21-ig, leszámítva 2—3 napot, nem lesz olyan, idő, mely a fürdőzőknek kedvezne. Első, zivatar adja elő magát s mind-egyre ismétlődik. Közbe-közbe melegen is kisüt ugyan a nap s holmi izzadás is bekövetkezik, de néhány nap múlva megint beáll az eső, a nehéz borulás és megint lehül a levegő. Július 21-ike után azonban nagy változás léssen. Az égető nap véglegesen kiül az égbe s ugyancsak szórja a forró sugarakat. Igazi kánikulai melegség köszönt be, hogy a nyaralóknak örömet okozzon. Ettől az időtől kezdve augusztus végéig sajnálhatják ama felebarátaikat, akik a városokban nevelték őket, a nyaralókat, július végéig.

— **Gazdák figyelmébe!** A learatott gabona keresztjei s általában a behordásra kész mezeti termények a vasuti pálya mentén fekvő területeken a pályatesttől legalább 95 méter távolságra helyezendők el, vagyis a mozdonyokra gyújtóerejének határvonalán kívül és ezen rakhely előtt egy két barázda is szántassék, nehogy esetleg a mozdonyokra által meggyújtott tarlón át a pálya közelében lerakott képéig hatoljon a tűz.

— **Dunky fivérek** es. és kir. udv. fényképészek műterme naponta a n. é. közönség rendelkezésére áll. Július 4-én, szerdán Dunky személyesen lesz a műteremben.

Nyers bast-selyem

9 frt. 90 kr.-tól 43 frt. 25-ig egy teljes ruhára való. — Frankó és már megvámolva házhoz szállítva. — Gazdag mintaválaszték postafordultával.

HENNEBERG selyemgyáros, Zürich.

— **Irodai alkalmazást keres** a délutáni órákra egy szép írásu, szorgalmas fiatal ember. Cím a kiadói-vatalban.

IRODALOM.

— **Magyar Remekírók.** A Franklin-Társulat nagyszabású remekíró-gyűjteménye, a mely 55 kötetben felöleli irodalmunk jeleseinek minden maradandó becsü alkotását, újabb öt kötetes sorozattal gyarapodott. Ez immár a kilencedik öt kötetes sorozat s így a hatalmas gyűjtemény egy esztendő múlva teljes lesz irodalmunk remekeinek, páratlan kincsesháza. Az új sorozat legértékesebb kötete Deák Ferenc beszédeinek első kötete, a melyet Wlassics Gyula rendezett sajtó alá és látott el mintegy öt ives bevezető tanulmánnyal. A tájékoztató bevezetésekkel ellátott beszédek 1829-től 1861-ig, az első felirati javaslatig terjednek. Az új sorozat két további kötete Petőfi Sándor kisebb költeményeit foglalja magában, Badiés Ferenc magvas életrajzi bevezetésével. A negyedik kötet Mikes Kelemen: Törökországi leveleinek az eredeti kézírás alapján helyesbített hű kiadása, Erdődi Béla bevezető tanulmányával és jegyzeteivel. A magyar próza ez egyik uttörő mesterének legnépszerűbb munkája igazi ékessége a sorozatnak. Az ötödik kötet a Magyar népdalköltészet jeles gyűjteménye. Endrődi Sándor, a kiváló lyrikus válogatta össze ezt a kötetet, az összes régebbi gyűjtemények színe javából. A sorozatban levő arcképek R. Hirsch Nelli művészi rajzóját dicsérik. A díszes, izléses kiállítású teljes gyűjtemény ára 220 korona. Megrendelhető havi részletfizetésre minden hazai könyvtár utján.

TANÜGY.

— **A sátoraljaujhelyi állami polgári leányiskola** Értesítője az 1905—1906. iskolai évről. Szerkesztette Gyulai Károly, igazgató. A „Zemplén” könyvnyomtató intézetéből. A szép kiállítási Értesítőben az iskolai igazgató „A polgári leányiskola új épülete” című bevezető cikkében mindenekelőtt az intézet keletkezésének a történetét ismerteti. Megalakulásának első évében, az 1900—1901. iskolaévben közönségi iskola volt; összes kiadásait a város fedezte, az 1901—1902. iskolaév óta pedig mint állami polg. leányiskola működik. Az igazgató sürgetésére a közoktatásügyi kormány, hogy a létező bajokon segítsen, 1903-ban hajlandónak mutatkozott egy új iskola felépítésére és a réginek átalakítására, ha a város a megállapított 43,000 kor. költségből 20,000 koronát az építkezés céljaira a sajátjából megszavaz. A város képviselőtestülete 1904. dec. 9-én tartott közgyűlésén megszavazta a 20,000 koronát az építkezés céljaira, czenfelül a torna- és rajzterem folytatolagos felszerelését egyszerismindenkorra háromezer korona erejéig elvállalta. Az intézet elég díszes új otthonának építését (költségei kerek 50,000 koronára rugnak) Klein Izidor sátoraljaujhelyi építész 1905. okt. havában fejezte be. — A mult iskolaév történetét illetőleg az igazgatói jelentésből kiemeljük, hogy az intézetnek a mult iskolaévben (az 51 magántanulóval együtt) összesen 219 tanulója volt, 14-el több mint a mult iskolaévben. A tanítótestület ezidén is áthatva a nevelés-oktatás fontosságának tudatától, egyetértő eljárással híven és lelkiismeretesen eljekezett kötelességeinek eleget tenni. — Az igazgató megelégedéssel jelenti, hogy sem az iskola helyiségeiben, sem az utcán a növendékek magaviselete ellen komolyabb kifogás nem merült fel. Az előirt isk. ünnepek a honleányi érzelmek fejlesztése, a hazafias szellem ápolása céljából a lefolyt iskolaévben is mind megtartattak. A június 16—20-án megtar-

tott évről vizsgálatokon levizsgázott összesen 158 tanuló. Felsőbb osztályba léphet 128 (81 százalékja). Ezek közül kitűnő rendű 13, jeles 38, jó 57, elégséges 20, elégtelen 30. Az elégtelenek közül javított tehet 24 (15%), osztályt ismételtet 6, vagyis végleg bukottnak tekinthető 3%. A magaviseletből dicséretes 135 növendék, jó 23 növendék. A nemesszivü tanügybarátok adományából ezidén is kitűnő és jeles tanulókat jutalomban részesítette.

— **Zárvizsga.** Folyó hó 26-án tartatott meg az évről vizsgálat a gálszécsi izr. elemi iskolában, hol a növendékek igen szép eredményt mutattak fel, amit a tanítói kar kitaratása s fokozott igyekezete által érhetek el. A zárvizsgán jelen volt Nemes Sándor főszolgabíró, Péter Mihály ev. ref. lelkész, más helyi előkelőségek is kik elismeréssel adóztak a buzgó tanítói karnak.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdakörökről.

— *Szmrecsányi Béla, a Gazdasági Egyesületnek 1906. június 18-án tartott nagygyűlésén előadott ismertetése.*

(Folyt. és vége.)

Bővebb felvilágosításul legyen szabad a gazdakörök alapszabály tervezetének a közhasznu célt megvilágító részét felolvasni.

2. §. A szövetség célja.

a) A haza földje és a földművelés iránti szeretet fejlesztése, az ősi földhöz való ragaszkodás fokozása, a falusi élet, a falusi otthon megkedveltetése, a föld és a gazdálkodás jövedelmének gyarapítása, a válságos viszonyok folytán és saját hibájukon kívül kedvezőtlen körülmények közé jutott kiscgazdák helyzetének javítása s a földvásárlás lehetőségének előmozdítása; a mezőgazdasági munkások érdekeinek fölkarolása s gondoskodás arról, hogy betegség esetén jó ápolásban részesüljenek s hogy munkaképtelenné válás esetén is legyen megélhetésük biztosítva;

b) a község összes gazdasági érdekeinek, valamint szellemi és erkölcsi életének, továbbá azon eseményeknek, ügyeknek és kérdéseknek éber figyelemmel való kísérése, melyek a szövetségi tagok és a gazdaközönség anyagi érdekeit érintik;

c) a mezőgazdasági ismeretek terjesztése s az okszerű gazdálkodás előmozdítása;

d) hasznóhajtó háziipar meghonosítása abból a célból, hogy a mezeti munkával foglalkozóknak télen át is legyen keresetük;

e) a gazdasági és háztartási szükségleti cikkeknek a tagok részére jó minőségben és a lehető legjutányosabb áron való beszerzése;

f) a gazdasági terményeknek, valamint a házi iparcikkeknek, a községbeli kisiparosok készítményeinek jobb árak elérése céljából való közös értékesítése;

g) hitel, fogyasztási, termelő és értékesítő szövetkezetek létesítése;

h) a községbeli mezőgazdasági termények és ipari készítmények jó hírnevének és keresletének fejlesztése;

i) jó tenyészállatok és vetőmagvak beszerzése a község és a tagok részére;

k) a törvényhozás és a kir. kormány mindazon intézkedéseinek ismertetése, melyek a kiscgazdák és mezeti munkások javának és érdekeinek előmozdítását célozzák;

l) intézkedés az iránt, hogy a tagok mindenféle ügyes-bajos dolgaikban megbízható szakemberektől csekély díjért utbaigazítást kapjanak.

Nem akarok e rövid idő alatt a szövetség nemes céljainak méltóságába bocsátkozni, — csak annyit jegyzek meg, hogy oly eszméket karol fel, melyekkel ez idő szerint egy-két jóindulatu intelligens egyén kis körét kivéve csaknem senkisésem fog-

lalkozik. Egy intézménynek pedig épen ama körülmény ad legnagyobb súlyt, hogy hiányt pótol. Azt sem akarom most vázolni, hogy mily eszközökkel érhetik el a gazdaszövetségek hasznos céljaikat, mert az eszközök megválasztása kell, hogy vidékeként más és más legyen, a résztvevő egyének szellemi képességének foka, a termelés ágai, s a nép vagyonságának foka szerint.

Még néhány körülményre óhajtom azonban a figyelmet felhívni.

Kell, hogy a gazdaszövetségeket azon fő irányelv hassa át, hogy mentől kisebb térre szoruljon a theoria s mentül több tért hódítson a praxis. Mert, ha a kis emberek felsegítésére tömörülünk, actiókat azon emberek szellemi világához kell mérni, kiknek érdekében az megindul. Azt pedig tapasztalásból mondhatom, hogy a mi kisbirtokosaink, munkásosztályunk szellemi világában, mélyebb nyomokat csak az hagy, ha jogos aspiratiókat a gyakorlati életben okos vezetés mellett lassan teljesülni látják; ez minden tökéletes theorinál, vagy fejlett burokratív munkásságnál jobban köti le érdeklődésüket.

Egy további elv kell, hogy legyen, miszerint egyelőre ne sok, de jó gazdaszövetséget alkossunk, mert csak egy hódíthatunk az eszmének tért, ha megvalósítjuk mind azt, amit ígértünk s nem diszkreditáljuk az eszmét szerencsétlen viszonyok között alakult, tengődő, egésztelen apró szövetségekkel.

Nagyon fontosnak tartom, hogy eleinte nagyobb anyagi áldozatokat ne követeljünk s a tagdíjat is a minimumra szállítsuk le; igyekezzünk eleinte önkéntes adományokkal fenntartani szövetségeinket. El nem vitatható tény ugyanis, hogy pénzáldozatok s nagyobb adományok követelése egy, még szemmel nem látható cél érdekében nagyon riasztó hatása. Egyáltalán, nehogy irodai költségek mindjárt eleinte pénzáldozatokat s ezek fedezésére magasabb tagdíjakat tegyenek szükségessé, — csak úgy vélem megalakíthatóknak ez idő szerint a gazdaköröket, ha valamely már létező társadalmi alakulathoz simulva működnek, pl. hitelszövetkezethez, vagy valamely társadalmi körhöz, vagy társulathoz, annak berendezését s szervezetét némileg igénybe véve.

Egy további követelménynek tartom, hogy a gazdakör szervezete mozgékony legyen. Nem igen számíthatunk ugyanis az elsősorban érdekeltek: a kiscgazdák és munkások részvételére közhasznu előadások, felolvasások tartásakor, ha azt követeljük, hogy messze vidékről jöjjenek egy-egy központba. Sokkal könnyebbnek tartom, hogy a gazdakör vezetősége egy-egy vasárnap kiszálljon a vidékre s ott jól választott népszerű előadásokkal, a már tapasztalt eredmények felsorolásával igyekezzék, a talajt előkészíteni további gazdakörök alakítására. Én a végcélit ugyanis ott látom tisztelt uraim, ha minden 3—4 kis községnek egy-egy gazdakör lesz. Ezt azonban célirányos, fáradságos munkának kell megelőzni. Ha a szervezkedés ily tökéletes alakban valamikor létesülne, akkor tisztelt uraim, — a társadalmi harcok — a nép lelkületét mérgező vérszes tanok egész tömegével bátran szembe nézhetünk — mert állandó szervezeteink folytán mindenki a bástya fokán lesz a harc idején.

Végül még megemlítem, hogy a legközelebbi jövő teendőjének vélném érdeklődő tagtársainkat felkérni, hogy kiki a maga vidékén a talajt tanulmányozza s készítse elő s mikor azon meggyőződésre jött, hogy e vidéki közönség az eszmétől nem idegenkedik s még a nép körében is részleg érdeklődésre számíthatunk, ha képes — alakítsa meg gazdatársai bevonásával saját körében a gazdakört, ha pedig célszerűnek véli, vegye igénybe a Gazdasági Egyesület vezetőségének közreműködését a kívánt célra. Alap-

szabály-tervezeteket, szóbeli és írásbeli utmutatást a Gazdasági Egyesület mindenkor készséggel fog adni, a helyes eszmék komoly pártolójának.

* „Szőlő Otthon“, mint a hazai szőlészeti alkalmazottak menhelye van alakulóban, a hol a vincer, munkavezető, telepkezelő, pincemunkás, pincemester stb. aggkorára vagy baleset esetén othont talál, lakást, élelmezést, ruházatot, pénzsegélyt stb. élvez. Az évi tagsági díj aránylag csekélyre van szabva, mert jövedelmező szőlőművelést, gyümölcsfanyesztést, konyhakertészetet, mezőgazdaságot, szőlészeti ipart, sertés-, baromfi- és méhtenyésztést, tehenészetet létesít. Felhívjuk az országban működő szőlészeti alkalmazottak figyelmét ezen emberbaráti intézményre saját jól felfogott érdekekben kérjenek alapszabálytervezet, hogy meggyőződhesse nek annak mivolta felől. Cím: „Szőlő Otthon“ Kecskemét, II. tized 31. szám.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Knopfler S. Helyben. Beküldött nyilatkozata mai számunkról lekészt, azt csak legközelebbi számunkban fogjuk kiadni.

U. I. Hozzánk érkezett soraira annyit ajánlunk szíves figyelembe, hogy ne igyekezzenek önmagának kritikusai lenni, mert az még nagyobb művészeknek is rosszul áll.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ehler Gyula.

Vasuti menetrend.

Hrvényes 1906. május 1-től.

Indul Sátoraljaujhelyből:

Érkezik Sátoraljaujhelybe:

Budapest felé
Reggel személy v. postával 7 óra 28 perc.
Délután személy v. 12 óra 09 perc.
Délután gyors v. postával 4 óra 39 perc.
Este vegyes v. postával 9 óra 10 perc.

Kassa felé
Reggel vegyes v. postával 7 óra 29 perc.
Délután személy v. postával 1 óra 13 perc.
Este személy v. postával 8 óra 18 perc.

Mező-Laborcz felé
Reggel vegyes v. postával 7 óra — perc.
Délután személy v. postával 1 óra 03 perc.
Este személy v. 8 óra 28 perc.

Csap felé
Reggel vegyes v. postával 7 óra 39 perc.
Délután gyors v. postával 12 óra 58 perc.
Délután személy v. postával 4 óra 36 perc.
Este személy v. postával 8 óra 34 perc.

Budapest felől
Reggel teherv. személyszállítással 3 óra 53 perc.
Reggel vegyes v. postával 6 óra 29 perc.
Délután gyors v. postával 12 óra 43 perc.
Délután személy v. 4 óra 05 perc.
Este személy v. postával 8 óra 08 perc.

Kassa felől
Reggel személy v. postával 7 óra 18 perc.
Délután személy v. postával 2 óra — perc.
Este vegyes v. postával 7 óra 42 perc.

Mező-Laborcz felől
Reggel személy v. 7 óra 08 perc.
Délután személy v. postával 4 óra 31 perc.
Este vegyes v. postával 8 óra 13 perc.

Csap felől
Reggel személy v. postával 6 óra 49 perc.
Délelőtt személy v. postával 11 óra 49 perc.
Délután gyors v. postával 4 óra 17 perc.
Este vegyes v. postával 7 óra 38 perc.

Szerdán és szombaton reggel 4 óra 10 perczkor tehervonat személyszállítással közlekedik Kassára. Érkezik Kassára 7 óra 55 perczkor.
Minden vásár- és ünnepnapot megelőző napon d. u. 4 óra 45 perczkor Budapest felé Hatvanig tehervonat személyszállítással indul, és minden vásár- és ünnepnapot követő napon érkezik éjjel 12 óra 17 p. Hatvanba.

H I R D E T É S E K.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

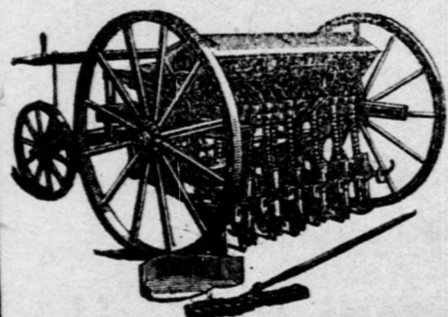
„HERCULES“ folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garantálva.

Hydraulikus sajtók

Szőlő és gyümölcs zúzó és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szűretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalására, gyümölcs-vágó és hámozó-gépek, legújabb szerkezetű szabadalmazott önműködő „SYPHONIA“ fa és szőlővessző permetezők, a szegecs és tormáncs valamint a vértetű kiirtására; szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek

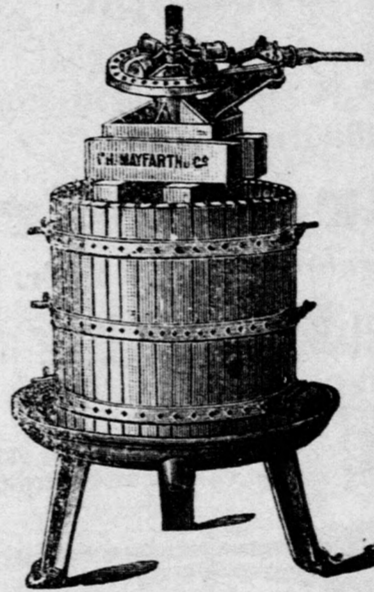
Mayfarth Ph. és Társa

„AGRICOLA“ (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerékek nélkül, dombon avagy sikon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka, idő- és pénztakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna és arató-gereblyék, szénaforgatók, széna- és szalmaprések kézi-használatra, kukoricza morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jótállás mellett gyártanak és készítenek.

MAYFARTH PH. és TÁRSA gazdasági gépgyárak, vasöntödék és ekegyárak

BECS, III Taborstrasse 71.

Kitüntetve több mint 560 arany, ezüst éremmel stb., az összes nagyobb kiállításokon. Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

Legújabb szabadalom:

„LUX“

acetylén gázfejlesztő készülékek

önálló telepeknek világítására. Kezelés nélküli, önműködő, vízbe eső rendszerű, teljesen veszélytelen fejlesztők.

Villamos berendezések

városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak világítására és erőátvitelre. Szpecialitás: Önálló kis telepek (electragépek).

Motorok: benzin-, gáz-, stb.-re. Üzembiztos, tartós és kevés kezelést igénylő legolcsóbb gépek.

Fejér és Schmidt,
Budapest, Eötvös-tér 2.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

ETERNIT MŰVEK HATSCHKE LAJOS
BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Kiadó

a Kazinczy-uteza 657. szám alatt, szemben az igazságügyi palotával, 3 szoba, üvegverenda, konyha, pincze, kamara, padlás, fátartó és mellékhelyiségekből álló lakás és két bolthelyiség.

Szalonna

az aratási időszakra minden mennyiségben kapható métermázsánként 68—72 forintig

Bolgáry J. hentes-üzletében
Sátoraljaujhelyben.

Jó karban lévő 700 literes hordók nagyon olcsón kaphatók Szöllősy Tivadarnál.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását — bérbeadását, avagy bérbevételeit a legelőnyösebb feltételek mellett s a leg-rövidebb idő alatt közvettem.

Jó hírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó.
Sajuhely. Korona-u.

CZIMBALMOK

állandó bizományi raktára
Schunda Venczel József

cs. és kir. udvari hangszergyáros

hirneves gyártmányaiból

WERNER SÁRIKA okl. czimbalom tanárnő

czimbalom-magániskolájában Sátoraljaujhely.

Kedvező részletfizetési módzatok.

Acetylen világításhoz:

Legjobb minőségű római darabos calciumcarbíd 26. — K.
Legjobb minőségű római szemcsés carbíd 30. — K.

Arak 100 kg. tiszta súlyért, tehát csomagolási súly beszámítása nélkül, ingyenes csomagolással, azonnali készfizetés vagy utánvét ellenében, pénztári engedmény és minden levonás nélkül.

Szállítunk legkötőbb rendszerű **acetylenkészülékeket** és teljes **acetylen-világítási berendezéseket** is legjobban.

Állandó nagy raktár Budapesten. Gyors kiszolgálás.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA

BUDAPEST, V., Váci körút 26/a.

MEGYEI ÁLTALANOS BANK

részvénytársaság

SÁTORALJAUJHELY (a járásbíróssággal szemben.)

200.000 korona teljesen befizetett alaptőkével.

Elfogad betétet kamatozás végett.

Leszámitol váltó- és jelzálog-kölcsönöket.

Bevált külföldi pénzeket.

Folyó számla hitelt és óadékokat nyújt kedvező feltétellel.

Eszközöl 10-151 70 évig terjedő

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

és elvállal minden a bank szakba vágó megbízást

AZ IGAZGATÓSÁG.

Eladó

nagyobb mennyiségű, jó minőségű

építkezési kő

jutányos áron.

Bővebb felvilágosítást ad

KLEIN IZIDOR építész.

Eladó szőlő.

Bővebb terméknél egy 6 hordó bort termő szőlő magánszükségletre, a dörzsiki örzésben — mely a városhoz legközelebb fekvő szőlő — jutányos áron eladó.

Bővebb értekezés a Palotás-utca 124. számú háznál Sátoraljaujhelyben.

Élővirág üzlet és magkereskedés.

Van szerencsénk a t. cz. közönség szives tudomására hozni, hogy Sátoraljaujhelyben, az özv. ROSENBERG SÁMUELNÉ Kazinczy-utcai házában

a mai kor igényeit minden tekintetben kielégítő

élővirág üzletünket és magkereskedésünket

július hó 1-én fogjuk megnyitni.

Hogy a legkényesebb igényeknek is mindenkor a legpontosabban megfelelhessünk, minden időben egy cserepes, mint levágott állapotban az idény legszebb virágait nagy mennyiségben tartjuk raktáron. — A legszűkebb időhöz legnagyobb megrendeléseket is a kívánt időre és a legmodernebb előállításban pontosan elkészítjük.

Raktáron tartott virágaink legnagyobb részben tarczali nagy virágtenyészetekből származnak, tehát mindenkor friss állapotban kerülnek feldolgozásra.

Legfinomabb divatos kötési mód szerint készítünk: menyasszonyi, eljegyzési, vőfély, mell, báli, füzértáncz, alkalmi, utazó, óriási stb. csokrokat, ünnepélyi és gyász-koszorukat, divatos alakú virágkosarakat.

Részen saját telepeinken, részben pedig német, francia és amerikai specialis magtermelőktől direkte importált konyhakerti és virágmagvaink mindenkor a legelsőrendű és legfrissebb csiraképes minőségben kerülnek eladás alá és amennyiben magvainkat magunk termesztjük, illetve első kézből szerezzük be, azon helyzetben vagyunk, hogy olcsóbb árak mellett nagyobb adagokat szolgálhatunk ki, mint a bizományban árusítók.

Egyben van szerencsénk közölni azt is, hogy tarczali telepeink részére sátoraljaujhelyi üzletünkben mindenféle kertészeti terményeinkre megrendeléseket készségeggel elfogadunk és pedig mindennemű gyümölcs, gazdasági és sövényesemetékre, gyümölcsoltványokra, gazdasági és diszfákra, diszcserejékre, szabadföldi évelővirágokra, üvegházi és szobanövényekre, rózsafákra, gyökeres Riparia Portalis és Furmint szőlővesszőre stb. stb.

Becses pártfogásukat kérve maradtunk

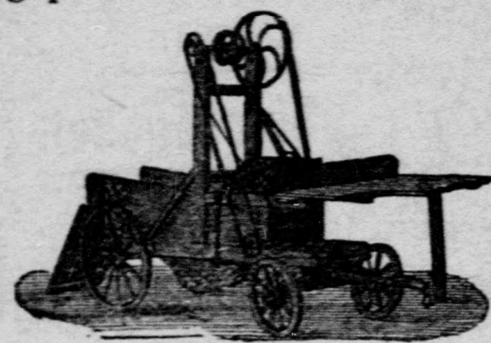
kitünő tisztelettel

Eötvös Lajos és Társai.

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődéje, Kassán.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmeltartásával czélszerűen és gondosan gyártott, jóhírnevű gépeit a közeledő nyári időnyre nevezetesen:

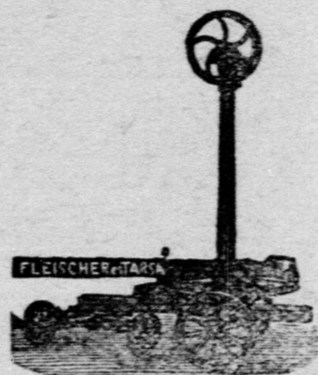
Cséplőkészleteit könnyű járással járgány, vagy gözmogyony általi hajtásra;

Kézi cséplőgépeit járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel, vagy anélkül.

Baker- és magtár-rostait, továbbá mindenemű szivattyukat, gőzgepeket és gőzkanókat. Szeszgyár-berendezéseket m. p. Hencze-főzőket, cukosítókat, maláta- és burgonya-zuzókat, olaj-sajtókat, olajmag pörkölőket, malomberendezéseket stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődénknak gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Tavaszi és nyári szezónra!

ajánlom gőzre berendezett évek óta jóhírnevűk örvendő férfi-, női-, gyermek-ruha és mindennemű vegyi ruhatisztító-intézetemet,

ahol is elfogadok férfi-, női- és gyermek-ruhaneműeket tisztításra, u. m. utcai, bali és alkalmi, valamint a legdiszesebb ruhaneműeket bontás nélkül.

Festésre elvállalok mindenféle női- és férfi-ruhaneműeket bontás nélkül, bármind divatos színek megfestésére.

Ajánlom guvrirozó gépemet a n. é. hölgyközönségnek szives figyelmébe. Guvrirozni elvállalok mindenféle szöveteket, selymet, moll, batiszt és kreppet egész 150 centiméter hosszúságig.

Csipke-függönyök a legnagyobb gonddal tisztíttatnak és gőzhengeren vasaltatnak.

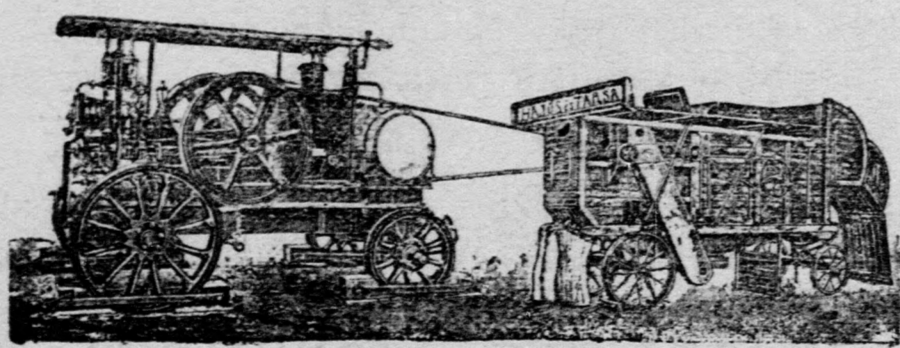
Himzett kézimunkák is a legolcsóbban tisztíttatnak.

Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva maradtam

Mély tisztelettel

Rakovszky Sándor,

Sátoraljaujhely, Beresényi-utca, saját házában.
A megyeház háta megett, a fogbázzal szemben.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

BENZIN- és SZIVÓGÁZ-

MOTORK.

Luxus és teherszállító automobilonok.

Kitűnő gyártmányok!

HAJÓS ÉS TÁRSA

okl. mérnökök,

motor- és motorjármű vállalata

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9.

Árjegyzék és költségvetés ingyen. Telefon 66-69.

Zemplén vármegye alispánjától.

8470/1906. szám.

Hirdetmény.

A zemplénvármegyei ujonnan építendő székház terveinek elkészítése czéljából f. évi május hó 1-én kibocsájtott „Pályázati hirdetmény“ 13-ik pontja értelmében a beérkezett pályaterveket f. évi július hó 1-től július hó 15-ig a vármegye-háza nagytermében közszemlére kitétem.

Erről az érdeklődőket azzal értesitem, hogy a közszemlére kitétt pályatervek a hivatalos órák alatt, vagyis reggeli fél 8 órától délutáni fél 2 óráig bárki által megtekinthetők.

Sátoraljaujhely, 1906. évi június hó 20-án.

Dókus Gyula,
alispán.

A
szóló peronosporája ellen

való védekezéshez általánosan elismert legjobb anyag a
Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI-POR.

Ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban à kilogramm 68 fillér, 10 és 5 kilogrammos zsákokban à kilogramm 72 fillér, valamint 2 kilogrammos dobozokban à kilogramm 73 fillér.

Használata olesó és biztos, előállítás gyors, a levélhez a legjobban tapad, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyar-óvári magy. kir. gazdasági akadémia növényélettani állomása kísérletének fényes eredménye a legkitűnőbb külföldi szaktudósok véleménye, számos magyar gazda bizonyítványa bárkinek díj t a n u l megküldetik.

A bordói-por ezenkívül kitűnő eredménnyel használható a burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére és baromfiótlak fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad a

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE“

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető: Klein Emilnél Tarczal és Steinfest D.-nél Királyhelmez.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozzuk, hogy alulirott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

Törlesztéses kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.